

2016-10-28

R E M I S S V A R

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 STOCKHOLM

FI Dnr 16-15591
(Anges alltid vid svar)

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Med e-post till: fi.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar: Utdrag ur utkast till lagrådsremiss - Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, Fi2016/03672/B

Sammanfattning

Finansinspektionen tillstyrker i huvudsak förslaget men har fem viktiga synpunkter som berör

- i) bemyndiganden om rapportering,
- ii) klargör i föreskrift Finansinspektionens möjlighet beträffande ansvar för webbplats
- iii) förtydligande gällande förhållandet mellan Finansinspektionens föreskrifter och Europeiska bankmyndighetens (EBA) tekniska standarder,
- iv) bemyndigandet om vad ansökan ska innehålla, samt
- v) förtydligande gällande förväntningen på föreskrifter om rutiner för byte av betalkonto.

1. Inför ett bemyndigande om rätt att begära uppgifter

För att genomföra direktivet krävs att en webbsida där jämförelsedata ska finnas. I förslaget pekas Finansinspektionen ut som ansvarig för detta. För att Finansinspektionen (eller den som Finansinspektionen lämnar det i uppdrag till) ska kunna presentera korrekt data på webbsidan behöver information om grundläggande betalkonton inhämtas. Eftersom Finansinspektionen i befintliga rörelselagsstiftningar endast har rätt att föreskriva vilka uppgifter ett institut under tillsyn ska lämna ”för dess tillsynsverksamhet”¹ saknas tydligt stöd för att begära in den information från instituten som kommer krävas för att webbsidan ska innehålla jämförelsedata. .

¹ Se exempelvis 8 kap. 27 § 1 lagen (2010:751) om betaltjänster , 16 kap. 1 § 5 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Mot den bakgrunden föreslår Finansinspektionen att ett bemyndigande införs 4 a kap. 10 § lagen (2004:297) om betaltjänster (LBT) med följande lydelse: *”vilka uppgifter om grundläggande betalkonton en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.”*

2. Klargör i föreskrift Finansinspektionens möjlighet beträffande ansvar för webbplats

I tidigare utkast till lagrådsremiss framgår på sid. 47 att genomförande av artikel 7 i betalkontodirektivet inte bör ske i form av lag utan genom föreskrifter på lägre nivå, samt att ansvaret bör ligga på Finansinspektionen. Det nämns också att i vilken mån myndigheten överlåter drift av webbplatsen till en privat aktör får bedömas av myndigheten.

Finansinspektionen bedömer att om det inte framgår av föreskriften att myndigheten får uppdra åt annan att svara för drift av webbplats, så är myndigheten förhindrad att ingå ett sådant uppdrag. Detta följer av regeringsformen.

Finansinspektionen har idag inte konsumentinriktad information på sin webbplats. Strukturen för konsumentinformation om finansiella tjänster är idag kanaliserad till i huvudsak tre källor på internet. Dessa är Konsumenternas Bank och Finansbyrå, Konsumenternas Försäkringsbyrå samt Konsumentverkets webbplats Hallå Konsument. Det ska noteras att regeringen bidrog vid bildandet av Konsumenternas Bank- och Finansbyrå (prop. 1993/94:83) vars ändamål att driva en självständig rådgivningsbyrå för att informera, vägleda och hjälpa konsumenterna i frågor som kan uppkomma i mellanhavandet mellan dem och banker och andra kreditinstitut. Om Finansinspektionen av formella skäl inte kan uppdra åt annan att sköta driften av webbplatsen för konsumentinformation ändras den idag etablerade informationsstrukturen och det blir svårare för konsumenterna att hitta information.

Mot ovanstående bakgrund anser Finansinspektionen det därför vara av vikt att det framgår av föreskriften att myndigheten får uppdra åt annan att svara för driften av webbplatsen.

3. Hänvisa till tekniska standarder avseende avgiftsinformation till konsumenterna i avsnitt 7.6.3.

De tekniska standarder som EBA förväntas föreslå till EU-kommissionen om presentationsformat m.m. kommer precisera i stort sett samtliga punkter i artikel 4 och 5 i betalkontodirektivet. Detta kommer påverka i vilken mån och på vilket sätt Finansinspektionen kan meddela föreskrifter kring dessa frågor.

Även om de tekniska standarderna ännu inte är antagna anser Finansinspektionen att denna fråga i vart fall bör beröras i lagrådsremissen. Därför föreslår Finansinspektionen att det under avsnitt 7.6.3. görs en hänvisning till de tekniska standarderna och att det framgår att det aktuella bemyndigandet endast behöver och kan utnyttjas i de delar som frågorna inte redan tagits om hand av de kommande tekniska standarderna.

4. Bemyndigandet om att föreskriva vad en ansökan ska innehålla bör utgå

I Finansinspektionens tidigare remissyttrande om genomförandet av betal-kontodirektivet pekades på ett potentiellt problem som kan uppkomma med kravet i föreslagna 4 a kap. 3 § om att en ansökan om betalkonto ska avgöras tio dagar efter att en fullständig ansökan inkommit. Problemet är att olika par-ter kan ha olika uppfattningar om vad som är ”fullständigt”. Konsumenter som inte får beslut huruvida ett betalkonto öppnas eller inte inom tio dagar kan vara i tron om att rätt till ersättning föreligger p.g.a. den lagstadgade rätten. Till skillnad mot vad konsumenten förmodar är det dock troligt att leverantören inte bedömer ansökan som fullständig, och att tiden om tio dagar inte börjat löpa. Detta kan leda till osäkerhet och tvister.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att regeringen eller den myndighet som re-geringen bestämmer får ett bemyndigande att meddela föreskrifter om en ansö-kan enligt 4 a kap. 3 § LBT. Finansinspektionen förordar, på de skäl som anges nedan, att de förtydliganden som kan behövas istället görs genom förarbetsutta-landen.

Enligt Finansinspektionens bedömning kan den information som behövs vid en ansökan delas upp i två delar. Den första delen avser gängse uppgifter som en leverantör alltid kommer att behöva som namn, pinkoder, fakturaadress, tele-fonnummer m.m. I denna del bedömer Finansinspektionen att det är obehövligt med ett bemyndigande eftersom inhämtandet av dessa uppgifter torde vara oproblematiskt. Vilken information som behövs kan dessutom skilja sig åt mel-lan olika typer av leverantörer beroende på exempelvis om leverantören endast agerar på distans via internet eller telefonbank eller genom ett kontorsnät vilket gör det svårt att reglera detta på ett heltäckande sätt genom föreskrifter.

Den andra delen gäller uppgifter om konsumenten som leverantörerna behöver för att uppfylla skyldigheterna enligt regelverket mot penningtvätt och finan-siering av terrorism. Det är tydligt av såväl direktivet som de föreslagna lagändringarna att reglerna för att motverka penningtvätt och finansiering har företräde framför rätten att öppna ett betalkonto om det skulle strida mot de nämnda reglerna.²

Lagen (2009:62) om åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism utgår från ett riskbaserat förhållningssätt. Riskbedömningen, som ba-seras på den enskilda verksamhetens kunder och tjänster m.m., ska ligga till grund för att utforma verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer som ska till-lämpas av företaget. Hur långtgående rutiner och riktlinjer ett institut har kan även bero på hur stor risk en leverantör är beredd att ta.

När det gäller de uppgifter som krävs för att uppfylla skyldigheterna i regelver-ken om penningtvätt och finansiering av terrorism, anser Finansinspektionen

² Se artikel 16.4 i betalkontodirektivet

att det skulle vara direkt olämpligt att meddela föreskrifter om när en betaltjänstleverantör är bunden att anse ansökan som fullständig. Detta eftersom bedömningen av när en ansökan i detta avseende är fullständig är unik i varje enskilt fall. Sådana föreskrifter skulle dessutom vara oförenliga med Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:1) om åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism, och vara mycket svåra att utforma på ett lämpligt sätt.

Den frågeställning som är relevant är huruvida en leverantör med stöd av reglerna kring penningtvätt och finansiering av terrorism kan hävda att ansökan inte är fullständig och därmed potentiellt på eget bevåg styra över när tiodagarsfristen börjar ticka. Finansinspektionen anser inte att det är lämpligt att reglera detta genom föreskrifter. Däremot kan det vara lämpligt att regeringen i motiven förtydligar huruvida tiodagars fristern börjar ticka först när båda delarna är lämnade, eller om det är tillräckligt att all information som är rimlig att leverantören behöver utöver information som krävs för att uppfylla skyldigheterna enligt reglerna kring penningtvätt och finansiering av terrorism finns.

5. Förtydliga avsnitt 7.5.1. om rutiner för byte av betalkonto

Enligt den föreslagna 4 a kap. 6 § LBT ska en betaltjänstleverantör ha rutiner för byte av betalkonton. I bestämmelsen preciseras bl.a. vad rutinerna ska säkerställa och inom vilka tidsramar som bytet ska vara genomfört. I utkastet till lagrådsremiss ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ett bemyndigande att meddela föreskrifter om rutinerna för byte av betalkonto. Enligt Finansinspektionens bedömning är de bestämmelser som finns i lagparagrafen i och för sig tillräckliga för att direktivet ska anses genomfört. Svenska Bankföreningen har i sitt remissvar angivit att den rutin som branschföreningen arbetat fram vad gäller byte av betalkonto bör vara tvingande för alla. Ett sådant krav kommer inte endast gälla leverantörer som idag tillämpar Bankföreningens rutin, utan samtliga betaltjänstleverantörer. Således skulle en reglering av denna rutin förvisso inte vara betungande för bankföreningens medlemmar, men däremot för resterande betaltjänstleverantörer som skulle få ett strängare krav än direktivet kräver. Som framgår av skälen som regeringen anför på sidan 39 i avsnitt 7.5.1. samarbetar kreditinstituten dessutom kontinuerligt för förbättra rutinerna. För det fall rutinen kodifieras i föreskrifter kommer förbättringar av det slag som sker idag inte vara möjligt på samma sätt framöver vilket är en nackdel eftersom denna marknad ändras kontinuerlig. Vidare framgår av skälen att rutinen fungerar bra idag, och Finansinspektionen samt andra instanser som bankernas klagomålsfunktioner och konsumenternas bank och finansbyrå mottar få klagomål eller indikationer på att byten av betalkonton inte fungerar bra.

Det är därför Finansinspektionens bedömning att det i och för sig är lämpligt att ett bemyndigande att meddela föreskrifter ges i lagen, men att det bör finnas utrymme att inte utnyttja det för tillfället.

Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen att avsnittet bör förtydligas med skrivningar om att det i Sverige finns väl fungerande rutiner som ständigt upp-

dateras av branschen och att detta, tillsammans med de bestämmelser som finns i LBT är tillräckliga för att kraven enligt direktivet är uppfyllda. För att säkerställa att det förblir på detta sätt, och för att ta höjd för eventuella, i denna aspekt, negativa förändringar ges ett bemyndigande som är möjligt att utnyttja om eller när de rutiner som betaltjänstleverantörerna redan har lagstadgade krav på sig att upprätta inte bedöms tillräckliga.

FINANSINSPEKTIONEN

Charlotte Rydin
Chefsjurist

Gustav Jansson
Jurist